

DE BEOORDELINGEN VAN DE PRIMAIRE KERINGEN: ONS VERHAAL

1. AANLEIDING EN LEESWIJZER

Zorg voor veiligheid in een kwetsbaar land

Met de lage ligging van ons land en het veranderende klimaat blijft waterveiligheid topprioriteit voor de waterbeheerders. De waterkeringen in Nederland worden permanent door waterschappen of Rijkswaterstaat geïnspecteerd en onderhouden. Zo zorgen de waterschappen en Rijkswaterstaat voor een veilige woon- en leefomgeving in ons kwetsbare land.

Beoordelen van de waterkeringen

Naast dit reguliere beheer en onderhoud worden eens in de 12 jaar alle waterkeringen in Nederland aan de hand van landelijk vastgestelde normen beoordeeld. Omdat we door klimaatverandering meer te maken krijgen met hogere waterstanden, omdat we meer inzicht krijgen in een dijk door moderne technieken en omdat de bedrijvigheid achter de dijk toeneemt, is het belangrijk dat we regelmatig de staat van onze waterkeringen onder de loep nemen. Vanaf 2017 werken de waterschappen en Rijkswaterstaat met nieuwe normen en beoordelingssystematiek voor de waterveiligheid gebaseerd op risico's. De kans op overstromingen die we acceptabel vinden hangt mede af van wat we willen beschermen achter de dijk. Hierbij gaat het over mensenlevens en economische waarde. Hoe groter de te beschermen waarde, hoe kleiner de kans dus hoe strenger de norm. Het is die norm waaraan we de kering beoordelen.

Doel en doelgroep van dit verhaal

In 2023 presenteert de minister van IenW aan de Tweede kamer de resultaten van alle eerste beoordelingen in het Landelijk Veiligheidsbeeld. We zien dan wat de staat van de waterkeringen in Nederland is. Vooruitlopend hierop willen de waterschappen en Rijkswaterstaat ook hun resultaten presenteren aan de achterban. Dit verhaal helpt de portefeuillehouders waterveiligheid in de waterschapsbesturen en vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat om vanuit een overkoepelend, landelijk beeld het lokale beeld (met bijvoorbeeld meer oog voor de specifieke ligging van een gebied) in te vullen.

2. EEN INTRODUCTIE: WERKEN AAN WATERKERINGEN IN NEDERLAND

De waterschappen en Rijkswaterstaat zorgen in Nederland voor de bescherming tegen overstromingen. Dit is voor Nederland een belangrijke taak. Circa 25% van ons land ligt onder zeeniveau en meer dan de helft van ons land zou regelmatig overstroomd als er geen waterkeringen zouden zijn. Ook in hooggelegen gebieden beschermen dijken tegen hoogwater. In het overstroombare deel van Nederland wonen bijna 10 miljoen mensen, ligt 2.000 miljard euro aan al beschermde waarde en wordt 70% van ons nationaal inkomen verdiend. Waterkeringen zijn dus van groot maatschappelijk en economisch belang.

2.1 Werken aan waterveiligheid

Zorgplicht

In Nederland is het de wettelijke taak van de waterschappen en Rijkswaterstaat om de primaire keringen aan de veiligheidseisen die in de Waterwet staan te laten voldoen. Hiervoor inspecteren ze regelmatig de keringen en wordt beoordeeld of het nodig is om onderhoud- of herstelmaatregelen te treffen. Ook bediening van waterkerende kunstwerken, calamiteitenzorg, vergunningverlening, toezicht en handhaving, en het beheer van de dagelijkse gegevens van de kering maken onderdeel uit van deze wettelijke zorgplicht van de keringsbeheerders. Per onderdeel van deze zorgplicht vinden peer-reviews tussen waterschappen en RWS plaats, zodat er onderling van elkaar geleerd kan worden en zo de kwaliteit van het beheer van de keringen in Nederland op niveau wordt gehouden.

Waar staat het waterschap (publiekrechtelijk) voor aan de lat

Een groot aantal van de waterkeringen voldoen momenteel nog niet aan de nieuwe norm. Gezien de landelijke afspraak dat de waterkeringen uiterlijk in 2050 aan de nieuwe normen moet voldoen is de vraag waar de waterkeringen in de periode tot 2050 dan wel aan moeten voldoen, ook in relatie tot de zorgplicht en de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid.

Waar staat het waterschap (publiekrechtelijk) voor aan de lat

In de legger heeft het waterschap omschreven waar het huidige waterstaatswerk qua ligging, vorm, afmeting en constructie aan moet voldoen. De huidige leggers omschrijven de kering volgens het toenmalige ontwerp. Via beheer en onderhoud moet het waterschap ervoor zorgen dat de kering blijft voldoen aan de legger en daarmee aan de ontwerputgangspunten die de grondslag vormden voor dit ontwerp.

Dit houdt in dat de zorgplicht zich formeel beperkt tot een situatie zoals in de legger en projectplannen waterwet is beschreven.

Kosten

De kosten van beheer en onderhoud van de keringen komen voor rekening van het waterschap of Rijkswaterstaat. Er is meer nodig dan alleen maar beheer en onderhoud. Door ontwikkelingen zoals bodemdaling en klimaatverandering is het nodig om keringen die niet meer aan de veiligheidseisen (ook wel normen) voldoen te versterken. Het Rijk en de waterschappen hebben beide voor 50% een rekening gevuld. Hiervan wordt ieder jaar ongeveer 350 miljoen euro besteed aan de versterking van keringen¹. Deze versterkingswerken worden sober en doelmatig uitgevoerd en tegelijkertijd steeds duurzamer en innovatiever om binnen het budget een zo veilig mogelijke kering te ontwikkelen, die slim ruimtelijk worden ingepast en waarbij de best beschikbare technieken worden gebruikt.

2.2 3.500 kilometer aan primaire waterkeringen

In Nederland hebben wij in totaal ca. 17.000 kilometer aan waterkeringen die ons land leefbaar houden. De waterkeringen bieden de inwoners en alle economische activiteiten bescherming tegen invloeden van eb en vloed, stormen, hoge rivierafvoeren en klimaatverandering. De veiligheid wordt gewaarborgd door een complex samenspel van dijken, duinen, dammen, kades en kunstwerken. De ene dijk is de ander niet. In Nederland kennen we verschillende categorieën waterkeringen:

- Primaire waterkeringen
- Regionale waterkeringen
- Overige keringen

De waterschappen beheren en onderhouden bijna alle primaire waterkeringen (3.150 km) in Nederland. Rijkswaterstaat verzorgt circa 10% (350 km). De primaire waterkeringen beschermen ons tegen overstromingen van bijvoorbeeld de Noordzee, Waddenzee, IJsselmeer, Markermeer en de grote rivieren en meren.

Naast de primaire waterkeringen beheren de waterschappen nog ca. 13.500 kilometer aan regionale keringen. Deze regionale waterkeringen zijn aangewezen door de provincie. Regionale waterkeringen bestaan uit boezemkades, ringdijken, kanaaldijken, compartimenteringskeringen en rivierkaden. Boezemkaden beschermen laaggelegen polders tegen het hoogwater. Bij regionale waterkeringen geldt in het algemeen dat de gevolgen van doorbraak van de kering beperkter zijn dan bij doorbraak van een primaire waterkering.

De overige waterkeringen zijn keringen die tussen polders en watersystemen liggen en te maken hebben met kleine peilverschillen. Deze keringen vallen onder de verantwoordelijkheid van de waterschappen. Dit verhaal richt zich op de primaire waterkeringen.

2.3 Nieuwe waterveiligheidsnormen

¹ Het betreft hier keringen van waterschappen. Rijkskeringen zijn voor 100% betaalt door het Rijk.

Per 2017 heeft de Nederlandse regering nieuwe, landelijke waterveiligheidsnormen ingevoerd om ervoor te zorgen dat iedereen eenzelfde beschermingsniveau krijgt. Elementen die een rol spelen bij de berekening zijn de verwachte situatie in 2050 voor het aantal inwoners en de economische waarde, de snelheid van overstromen en hoe hoog het water komt. De norm kijkt dus vooruit. We willen een grote ramp in de toekomst voorkomen en moeten dus nu alert zijn en toekomstbestendige keuzes maken.

2.3.1 Het beoordelen van de primaire waterkeringen

Periodiek beoordelen de waterschappen en Rijkswaterstaat de primaire waterkeringen. Dit is vergelijkbaar met wat de APK voor een auto is. Er wordt bepaald wat de toestand van de kering is en wat er moet gebeuren om te voldoen aan de wettelijk vastgestelde normen. In de wet is een ondergrens vastgelegd waar een kering te allen tijde aan moet voldoen. Om ruim voordat die ondergrens wordt bereikt in te kunnen grijpen, baseren waterschappen en Rijkswaterstaat zich op een zogenaamde signaleringswaarde. Bereikt een dijk deze waarde, dan is dit het signaal dat de ondergrens in zicht komt en maakt het waterschap ontwerpen voor de dijk die rekening houden met waterstanden die over vijftig of honderd jaar optreden. Dit met als doel dat de keringen niet snel nogmaals moeten worden aangepakt, maar voor een lange periode weer tegen een stootje kunnen.. Omdat er wordt gewerkt met dit soort vooruitblikken, is een dijk die niet aan de signaleringswaarde voldoet niet meteen een onveilige dijk.

2.3.2 Beoordelingsstappen

Om te bepalen of een waterkering aan de waterveiligheidsnorm voldoet vindt een beoordeling plaats. Om de beoordeling uit te voeren hebben de waterschappen en Rijkswaterstaat een instrumentarium aangereikt gekregen bestaande uit rekenregels en uitgangspunten waarmee ze kunnen beoordelen of en in welke mate een kering voldoet aan de gestelde norm.

in de beoordeling worden de volgende stappen doorlopen:

- 1) Inventariseren: Allereerst wordt gekeken welke gegevens (o.a. grondonderzoek) nodig zijn om de waterkering goed te kunnen beoordelen. Waterschappers gaan de dijk op om te bepalen waar de aandachtspunten zitten.
- 2) Bepalen beoordelingsstrategie: Op basis van stap 1 bepalen beheerders welke methoden worden ingezet om tot een oordeel te komen, en of een voorlopig oordeel mogelijk is.
- 3) Basisberekening: Met de eerste beschikbare informatie wordt een globaal oordeel berekend of beredeneerd. Er wordt gekeken of meteen duidelijk is of de norm makkelijk wordt gehaald of niet.
- 4) Gevoeligheidsanalyse: Met verschillende manieren van berekenen wordt gekeken of extra onderzoek tot veel veranderingen in het globale oordeel leidt.
- 5) Uitvoeren: Er wordt bepaald welk onderzoek nodig is. Dit onderzoek wordt uitgevoerd en er wordt een inschatting gemaakt van de risico's en de hoeveelheid werk om deze waterkering goed te onderhouden. Er zijn ook trajecten waarbij geen aanvullend onderzoek nodig is.
- 6) Veiligheidsoordeel: Met de gegevens van het onderzoek worden de uitkomsten van de basisberekening aangepast. Met beheerderservaring wordt een stabiel veiligheidsoordeel gevormd.
- 7) Conformiteitscheck en bestuurlijke vaststelling: Het veiligheidsoordeel wordt door beheerders aangeleverd aan ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport) voor een conformiteitscheck. Dat betekent dat het ILT checkt of het oordeel tot stand is gekomen conform het Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium. Eventuele opmerkingen worden door de beheerder verwerkt waarna het waterschapsbestuur de rapportage vaststelt en na acceptatie hiervan door de ILT de bestuurlijke rapportage op het Waterveiligheidsportaal (WVP) wordt gepubliceerd.

2.3.3 Nadere toelichting beoordelingsstappen

Toets op maat

De invulling van de tweede stap is afhankelijk van hoe eenvoudig of complex een eventuele beoordeling van de dijk is. Voor sommige keringen volstaat een eenvoudige toets, omdat de situatie voor zich spreekt. In andere situaties, wanneer een dijk bijvoorbeeld een complexe ligging kent kan het zijn dat een gedetailleerde toets of een toets op maat nodig is. Een gedetailleerde toets betekent dat er naast de algemene stappen uit het beoordelingsinstrumentarium nog een gedetailleerde check van het traject nodig is en bij een toets op maat

komt daar nog een beheerdersoordeel, een locatie specifieke analyse en/of een geavanceerde analyse bovenop voordat er een veiligheidsoordeel kan worden geveld.

Samenwerking met meerdere partijen

De waterschappen en Rijkswaterstaat beheren dus de keringen in Nederland. Hierbij stemmen ze af over beleid met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en houdt de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) toezicht. Voor iedereen is de nieuwe beoordelingssystematiek een groot leertraject. De nieuwe systematiek heeft de onderlinge banden extra aangehaald en er wordt onderling veel kennis en ervaring uitgewisseld.

3. DE ERVARING VAN HET BEOORDELEN

Omdat de waterschappen en Rijkswaterstaat voor de eerste keer met de nieuwe normen met bijbehorend instrumentarium werken, is er van tevoren afgesproken dat we aldoende leren. Het instrumentarium voor het beoordelen van de keringen was bij aanvang van de eerste beoordelingsronde nog niet perfect. Het wettelijk beoordeling instrumentarium kwam pas beschikbaar in 2017. Hierdoor hebben de waterschappen en Rijkswaterstaat in de plaats van de reguliere wettelijke twaalf jaar, voor deze eerste beoordelingsronde slechts zes jaar de tijd gehad om de beoordelingsronde af te ronden. Er is dus hard gewerkt.

De waterschappen en Rijkswaterstaat hebben de eerste beoordelingsronde ervaren als een groot leertraject. De belangrijkste lessen zijn:

- **De partijen in de sector zijn gegroeid in hun rol.**
De beoordelingen zijn een samenwerking tussen Rijk (DGWB als procesregisseur en opdrachtgever instrumentarium en ILT als toezichthoudende partij) en beheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat). Alle partijen hebben moeten leren hoe de beoordelingen uitgevoerd moeten worden om tot de beste inschatting van de overstromingskansen te komen. Elke partij pakt zijn rol steeds beter en de samenwerking is verbeterd.
- **Implementatie van de nieuwe normering en instrumentarium kost veel tijd.**
De nieuwe systematiek is als complex ervaren en vergt meer tijd en aandacht dan van tevoren bedacht. De waterschappen roepen dan ook op tot een begrijpelijker instrumentarium dat meer dienend is aan de beoordeling. Beheerders hebben hun beoordelingsstrategie aangepast door de mogelijkheden binnen de Ministeriële Regeling te benutten, zoals het Voorlopig Oordeel, en hebben hun capaciteit voor de beoordelingen vergroot. Beheerders profiteren ook in de volgende beoordelingsronden van de investeringen in data, modellen en beoordelingsresultaten in de eerste beoordelingsronde. Beheerders ontwikkelen bovendien ook zelf tools om de beoordelingen sneller uit te voeren, zoals een GIS-georiënteerd logboek.
- **Waterveiligheid is niet generiek, maar vraagt om specifiek maatwerk**
De rekenmethodes uit de nieuwe regeling zijn generiek van aard, waardoor ze niet altijd konden worden uitgevoerd op specifieke gevallen en voor 80% van de waterkeringen een toets op maat nodig is.
- **Streven naar de meeste realistische benadering van de overstromingskansen.**
In sommige gevallen komen de waterschappen aan de hand van de nieuwe rekenregels uit op een dijkversterkingsopgave die ze zelf ook zo hadden ingeschat. In andere gevallen zijn soms hoge overstromingskansen gerapporteerd die vragen oproepen. Er zijn enkele verklaringen voor deze hoge overstromingskansen. Denk hierbij aan de kinderziektes die komen kijken bij het werken met een nieuwe systematiek en voorrang geven aan snel starten met het opstellen van de versterkingsplannen boven een precieze benadering van de faalkansen te bepalen. De waterschappen verwachten dat het instrumentarium de komende jaren zodanig wordt ontwikkeld dat zij voor de belangrijke faalmechanismen tot een steeds betere inschatting van de overstromingskansen komen. Hoewel er hierdoor op sommige trajecten getwijfeld wordt over de hoogte van de faalkansen, staat het feit dat de kering moet worden aangepakt niet ter discussie. **Het Kennis- en Kundeplatform (KKP) speelt een centrale rol bij kennisuitwisseling.**

Het KKP helpt beheerders om kennis en ervaringen te delen. Ook is het KKP een centrale plek geworden waar beheerders en (instrument)ontwikkelaars elkaar kunnen vinden. Korte lijnen tussen beheerders en experts zijn noodzakelijk voor het goed functioneren van het KKP.

4. RESULTATEN VAN DE EERSTE LANDELIJKE BEOORDELINGSRONDE

De resultaten van de beoordelingsronde vormen een belangrijke basis voor het dagelijkse werk van de waterschappen en Rijkswaterstaat. Op basis van de uitkomsten wordt bepaald of, wanneer en in welke mate de waterkering moet worden versterkt en hoe het beheer en onderhoud van de kering er de komende jaren uit moet zien. Het Rijk gebruikt de resultaten van de beoordelingen om een eerste Landelijk Veiligheidsbeeld op te stellen. De waterschappen en Rijkswaterstaat kijken in hun werk ver vooruit om de waterkeringen zo te versterken dat ze de uitdagingen van klimaatverandering, bodemdaling en andere dreigingen kunnen opvangen.

4.1 Resultaten

De waterschappen en Rijkswaterstaat hebben inmiddels al hun keringen beoordeeld. Eind 2023 volgt het definitieve overzicht van de resultaten. Tot nu toe is er 55 miljoen euro uitgegeven aan het beoordelen van de keringen door waterschappen.

- De primaire waterkeringen zijn in Nederland ingedeeld in zogenaamde trajecten, elk met een eigen passende norm, zoals vastgesteld in 2017.
- Op de landelijke kaart met de primaire waterkeringen krijgen heel veel trajecten het oordeel dat het traject niet voldoet aan de ondergrens.
- Dit wil niet zeggen dat het gehele traject versterkt moet worden.
- De veiligheid van een waterkering wordt bepaald door de zwakste schakel, net zoals bij een ketting de zwakste schakel de sterkte van de ketting bepaalt.
- Als een deel van een traject niet aan de norm voldoet, voldoet het gehele traject niet aan de norm.
- De verwachting is dat circa 30% van de primaire keringen niet voldoen aan de norm, en versterkt moeten worden.
- Dit betekent niet dat kering acuut onveilig is, maar wel dat er werk moet worden verzet om de dijk toekomstbestendig te maken. Dit doen we op tijd, omdat we in het beheer van onze waterkeringen ver vooruit kijken.

4.2 Regionale duiding

Aan de kust

- Langs de kust is er veel variatie in waterkeringen: dijken, duinen en strandboulevards. In het noorden liggen de Waddenzeedijken. Daar ligt een fikse opgave, maar zijn versterkingsprojecten ook al volop in gang. Langs de Hollandse kust worden geen versterkingen verwacht. Gezien de recente versterkingen is daar momenteel geen/een kleine opgave.
- In Zeeland zijn keringen recent versterkt in het programma Zeeweringen, HWBP-2 en Zwakke schakels. Toch wordt er in LBO-1 veel afgekeurd op binnenwaartse stabiliteit, gras buitentalud en hoogte. De versterkingsopgave is groter dan werd verwacht. Dit komt mogelijk door aanscherping van de norm. Ook zijn er een aantal 'speciale gevallen', zoals trajecten die een kerncentrale beschermen tegen overstromen.
- Zettingsvloeiing speelt langs de kust bij meerdere waterschappen een rol (Delfland, Hollands Noorderkwartier, Scheldestromen, Rijnland). We kennen het vooral van geulen langs de keringen in Zeeland, maar het speelt ook bij de geulen in de Waddenzee en langs de grote rivieren.

De grote meren

Waterschap Scheldestromen heeft een definitief oordeel opgesteld voor het Volkerak Zoommeer. De randvoorwaarden zijn vorig jaar beschikbaar gekomen.

Regio Rotterdam

De regio Rotterdam is een grote uitdaging bij het beoordelen door de binnenstedelijke kades, tunnels en de wisselwerking tussen dijken en de Hollandsche IJsselkering. Kenmerkend voor de beoordeling in de regio Rotterdam is de wisselwerking tussen zee, stormvloedkeringen en rivierafvoer. Een waterkering in deze omgeving heeft vaak meerdere functies naast het beschermen tegen hoogwater. Zo staan er vaak veel woningen op de dijk of vindt er recreatie plaats. Dit betekent dat de versterking van een kering hier echt maatwerk is.

Dijkentrajecten aan de Maas

- Maasvallei:
 - In de Maasvallei is er op veel plekken sprake van een acute veiligheidsopgave. Daarnaast zijn er nu ook de ervaringen met de hoogwatersituatie uit juli 2021. Veel dijken voldoen niet aan de ondergrens uit de Waterwet. Dit speelt met name in de grote steden Maastricht, Venlo, Roermond en Genneep
 - In de praktijk betekent dit dat naast de al lopende dijkversterkingen meer keringen een urgente versterkingsopgave hebben. Dit in tegenstelling tot de keringen die recent door Maaswerken zijn opgeleverd zijn. De verwachting is dat deze keringen wel weer voor 2050 aan de beurt zijn. Kenmerkend voor de Maasvallei is dat bewoners snel naar grotere hoogte geëvacueerd kunnen worden.
- Bedijkte Maas:
 - Bij de provinciegrens (Limburg – Noord-Brabant) gaat de Maas over in de zogenaamde bedijkte Maas. Waterschappen aan de noord- en zuidzijde van de bedijkte Maas werken samen om de resultaten te duiden. Piping speelt een belangrijke rol in de beoordelingen van deze trajecten. Het landschap is veel vlakker en de dijken aan de noordzijde zijn al relatief hoog.
 - Verschillende kades en kademuren zullen 1 tot 1,5 meter worden opgehoogd (het betreft hier het Brabantse deel).
 - Aan de zuidzijde zijn enkele urgente trajecten, bijvoorbeeld de Meanderende Maas waar nu al volop aan gewerkt wordt. Een aantal trajecten zijn minder urgent omdat die recent al versterkt zijn.

Rivieren

De normen voor de dijken in het rivierengebied zijn met de komst van de overstromingskansbenadering in 2017 flink aangescherpt. Met name langs de Waal en de Rijn/Lek is dit het geval, maar ook langs de IJssel is een strengere norm van kracht. Bovendien zijn de rekenregels veranderd die vooral in het rivierengebied grote impact hebben. Het benedenrivierengebied kent vaak een veendeklaag waardoor dijken kunnen inzakken. Eerder uitgevoerde versterkingen zijn ontworpen op oude eisen en rekenregels. Daarom zien we langs de Waal een grote opgave, en alle faalmechanismen komen wel ergens aan bod. Het benedenstroomse deel (westen) van de Waal kent bijvoorbeeld veenondergrond, waardoor dijken kunnen inzakken. In het hele bovenrivierengebied liggen zandgronden, daar is het risico op piping en macro stabiliteit binnenwaarts groot, met een grote opgave tot gevolg.

- De grote opgave in het rivierengebied door verandering in de normen en de rekenmethodes zagen de waterkeringbeheerders al aankomen. Daarom is een groot aantal trajecten daar versneld, zodat de versterking snel kon beginnen. Het gaat hier bijvoorbeeld om trajecten aan de noordzijde van de Lek en om projecten aan de noordzijde van de Waal. Een aantal projecten zijn al gestart of worden bijna gestart in de komende 2 a 3 jaar.

De rivierdelta's

- De IJssel-Vechtdelta en het beheersgebied van waterschap Hollandse Delta zijn gebieden die een grote diversiteit aan ondergrond en omgeving kennen. Piping en dijkbekledingen spelen een grote rol in de beoordelingen. Er ligt hier een aantal keringen met hoge prioriteit in het HWBP, met name door piping. Voor de Randmeerdijken en Eemdijken ligt er weinig versterkingswerk, omdat die recent al zijn versterkt.

IJsselmeer

Ook langs het Markermeer en IJsselmeer is sprake van afkeur van primaire waterkeringen. Alleen het traject tussen Medemblik en de Afsluitdijk in Noord-Holland voldoet wel aan de norm. Bij de andere trajecten is er sprake van afkeur als gevolg van gewijzigde waterstanden en/of golfbelasting ten opzichte van de voorgaande toetsronde. Dit wordt voor Flevoland extra versterkt door de nieuwe normering. De afkeur komt in de meeste gevallen door de zwaardere belastingen in combinatie met de ondergrond (stabiliteit) en/of de historische steile voormalige Zuiderzeedijken en/of met een te laag opgetrokken bekleding.

5. HET VERVOLG: VERSTERKEN, VERSTERKEN, VERSTERKEN

Grootste dijkversterkingsoperatie sinds de Deltawerken: het Hoogwaterbeschermingsprogramma

Het moge duidelijk zijn, versterken van de dijken is het belangrijkste middel om Nederland waterveilig te houden. We worden niet acuut bedreigd, maar met het snel veranderende klimaat is de versterkingsopgave van de dijken er één die zijn weerga niet kent. Dit betekent dat het credo van de komende jaren gaat zijn: versterken, versterken, versterken. Rijkswaterstaat en de waterschappen werken momenteel aan de grootste dijkversterkingsoperatie sinds de Deltawerken in het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Er wordt de komende dertig jaar ca. 1.100 kilometer dijk aangepakt. Het doel is om in 2050 overal aan de nieuwe norm te voldoen. Het werk van de waterschappen en Rijkswaterstaat wordt hiermee steeds zichtbaarder en zal een stempel drukken op de ruimtelijke inrichting van ons land. Zo bouwen we met elkaar verder aan een veilig Nederland. Dit werk is nooit af. Zo gaat een nieuwe beoordelingsronde in 2023 van start en wordt dit proces opnieuw doorlopen met de opgedane ervaringen uit de eerste beoordelingsronden en de tegen die tijd geldende inzichten.

Claim op de ruimte

Rijkswaterstaat en de waterschappen hebben dus vele kilometers dijk te versterken, terwijl tegelijkertijd de ruimte schaars is. Creativiteit is dus geboden. Tegenover een volgend kabinet en aan medeoverheden is de boodschap dan ook: denk goed na over de omgang met schaarse ruimte. Dijkversterking duldt geen uitstel. Laten we daarom in samenspel met bewoners en belangenorganisaties in hoog tempo dijken blijven versterken.

Doorkijkje in het behouden van droge voeten in Nederland

2023: Start tweede beoordelingsronde en eerste landelijke veiligheidsbeeld

2035: Start derde beoordelingsronde en tweede landelijke veiligheidsbeeld

2047: Start vierde beoordelingsronde en derde landelijke veiligheidsbeeld

2050: Alle keringen zijn versterkt en de volgende beoordelingsronde gaat weer van start